

niskoemisyjnej przedmiotem zainteresowania powinny być przede wszystkim normy etyczne dotyczące dbałości o środowisko.

Część firm, także polskich, wdraża narzędzia mające na celu zaszczepienie zachowań etycznych wśród pracowników. Przedsiębiorstwa wprowadzają m.in. kodeksy etyczne, które zawierają wartości uznane za ważne w danej firmie, oraz definiują zestaw pożądanych zachowań, m.in. z zakresu ochrony środowiska. Działania polegające na formalizowaniu kultury pracy nie zawsze są odbierane pozytywnie przez pracowników, np. systemy zgłaszania naruszeń bywają postrzegane jako ingerencja w sferę prywatną.

Posiadanie stosownych narzędzi nie znaczy, że w danej firmie zostały wyeliminowane działania nieetyczne. Badania opinii wskazują, że tylko niecałe 45% Polaków uważa, że kierownictwo ich firmy prowadzi biznes w sposób uczciwy i etyczny.¹⁸ Co więcej, opinie te są coraz mniej pozytywne dla pracodawców. O ile w 2010 r. i w 2011 r. przekonanie o uczciwym i etycznym sposobie prowadzenia firmy miała ponad połowa respondentów (odpowiednio 51,7% i 52,2%), to w 2012 r. odsetek takich odpowiedzi wyniósł zaledwie 44,8%. W 2013 r. ocena ta utrzymywała się na podobnym poziomie (44,65%).

Świadomość w zakresie odpowiedzialnych zachowań i postaw jest w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP) jeszcze niższa. Jedynie 25% badanych firm zapewniło, że wdraża politykę środowiskową i towarzyszą jej udokumentowane i mierzalne cele, natomiast ponad 56% nie prowadziło takiej polityki i w ograniczonym stopniu rozumiało zasadność tego rodzaju działań.¹⁹ Z badań odpowiedzialności przedsiębiorców wynika, że zaledwie dla 29% respondentów istotna jest etyka i odpowiedzialność w ramach takich działań jak np. tworzenie nowego produktu, usługi, zachowanie bezpieczeństwa i jakości.²⁰

Podsumowując, działania etyczne mają coraz większe znaczenie dla firm w Polsce, choć zdecydowanie większą wagę przykładają do nich duże przedsiębiorstwa (przynajmniej na poziomie deklaracji). Z perspektywy gospodarki niskoemisyjnej ważne jest to, że elementy etyki środowiskowej są w katalogu działań etycznych zjawiskiem stosunkowo nowym. Choć ich spektrum stopniowo się poszerza, składają się na nie najczęściej działania reaktywne, wynikające z dostosowania polskich przepisów do wymogów przepisów prawa UE. Warto również podkreślić, że budowanie świadomości ekologicznej pracowników i szerzenie działań zasobooszczędnych w firmach może spowodować dodatkowy pozytywny efekt w postaci przeniesienia tych zachowań na grunt gospodarstw domowych.

4.9.3. Ryzyko korupcji

Korupcja, rozumiana jako nadużywanie urzędu publicznego lub pozycji zawodowej w celu osiągnięcia prywatnych korzyści, jest w opinii Polaków dużym problemem – uważa tak 87% badanych, spośród których 15% deklaruje zetknięcie się z sugestią wręczenia łapówki.²¹ Co istotne, 32% przedsiębiorców wymienia korupcję jako przeszkodę w prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce, a jednocześnie 92% uważa, że wręczanie łapówek to jeden

¹⁸ Badanie przeprowadzone przez NORSTAT w lutym 2013 r. na reprezentatywnej próbie dorosłych i aktywnych zawodowo Polaków na zlecenie Instytutu Great Place To Work Polska.

¹⁹ Stawicka E., Wołoszyn J, Praktyczne podejście przedsiębiorstw sektora MŚP do koncepcji społecznej odpowiedzialności w biznesie, Rocz. Ekon. Rol. i Rozw. Obsz. Wiejskich, 2013.

²⁰ Ranking Odpowiedzialnych Firm 2013.

²¹ Jak wynika z badań CBOS przeprowadzonych w listopadzie 2013 r.

